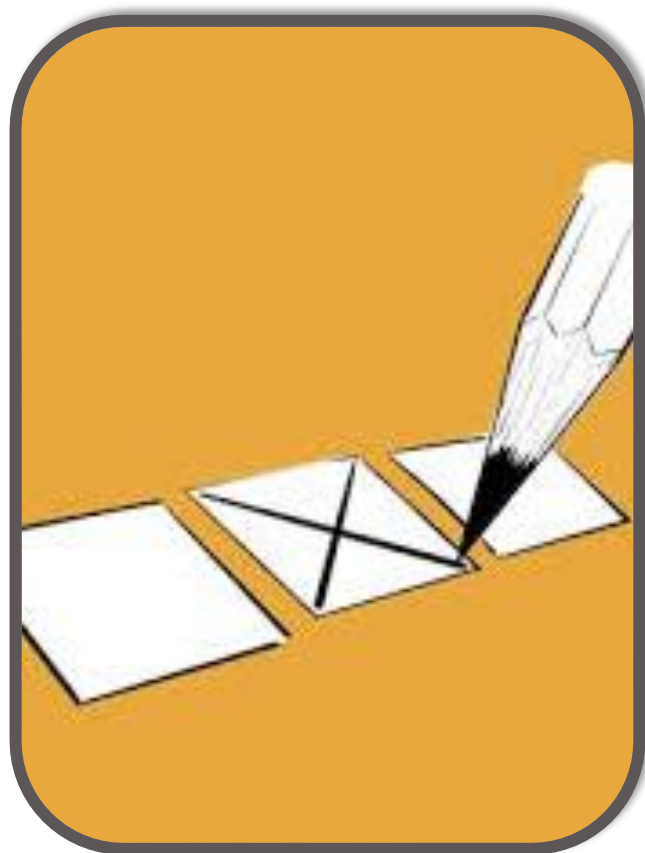

MY O NAS

GAZETA SZKOLNA ZSP W ZAWADZKIEM

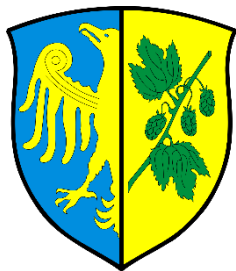
Październik 2023

Redaktor naczelny: Mateusz Suda

Redaktorzy: Kinga Boronowska, Julia Danysz, Karolina Drzymała, Laura Dylong, Kinga Glogaza, Julia Kinel, Wiktoria Kurpierz, Marlena Mańka, Amelia Nowak, Emilia Stefańska, Natalia Szyszka, Emilia Urbanczyk, Małgorzata Żędzianowska

Opiekun: Beata Gratzke

Drodzy czytelnicy!

Jawaharlal Nehru - indyjski polityk, żyjący w latach 1889–1964, wypowiedział kiedyś taką myśl: „Demokracja jest dobra, bo inne systemy są gorsze”. Cokolwiek złego by nie powiedzieć o tej formie ustroju, ma ona niewątpliwie jedną zaletę – daje każdemu pełnoletniemu obywatelowi państwa możliwość decydowania o jego przyszłym losie. Ponieważ zbliżają się wybory parlamentarne zajęliśmy się w tym numerze właśnie tematem wyborów. I choć wielu z naszych uczniów ze względu na wiek jeszcze nie ma praw wyborczych (ale mają je ich rodzice!) przypominamy jakie są systemy wyborcze na świecie, kto posiada prawa wyborcze i jakie siły polityczne startują w tegorocznych wyborach. Podejmujemy też zagadnienie obecności kobiet w polityce, choć niektórzy politycy twierdzą, że kobiety to „część dobytku mężczyzny”.

W październiku obchodzimy również 250. rocznicę powołania Komisji Edukacji Narodowej, a w związku z tym świętem proponujemy naszym czytelnikom kilka „szkolnych” tematów. Poczytajcie o tym jak systemy szkolnictwa w innych krajach różnią się od polskiego, jak zmieniał się system szkolnictwa w powojennej Polsce i czy można się kształcić poza tradycyjną szkołą. Na koniec proponujemy Wam dwa wiersze naszej redakcyjnej koleżanki.

Zapraszamy do lektury!!!

Redakcja

Zawartość numeru:

Wspomnienie...

Artykuły z życia szkoły:

- Nowy rok szkolny, nowa klasa
- Brawo 4T!
- Wyjazdy naszych klas
- Dzień sportu i integracji
- Samorząd uczniowski zaczyna działać!
- Spektakl profilaktyczny „Hejter”
- Biblioteka szkolna poleca...

Temat numeru - wybory

- W tym roku szopka nie w grudniu
- Systemy wyborcze na świecie
- Typy ordynacji wyborczych
- Od kiedy w Polsce przeprowadza się wybory?
- Prawa wyborcze – kto je posiada?
- Kampania wyborcza – targowisko pustych obietnic, czy nadzieja na zmiany?
- Czy kobiety nadają się do polityki?
- Siły polityczne startujące w wyborach parlamentarnych 2023
- Czy mój głos coś zmieni? Czyli czy warto brać udział w wyborach

Temat numeru – 250-lecie Komisji Edukacji Narodowej

- Komisja Edukacji Narodowej – pierwsze ministerstwo oświaty w Polsce
- Jak w powojennej Polsce zmieniał się system szkolnictwa
- Systemy szkolne w różnych krajach
- Czy wiedzę można zdobywać tylko w szkolnej ławce?

Twórczość naszych uczniów:

- Nadzieja
- Zmiana

W tym numerze gościnnie swoje teksty zamieścili:

Marek Binkowski, Szymon Cybulski, Agnieszka Miksa, Dorota Nemś

Dziękujemy za współpracę!

Źródła zdjęć na okładce:

<https://pixabay.com>; <https://pl.freepik.com>; <https://www.istockphoto.com>

Wspomnienie...

Do redakcji gazetki szkolnej „My o Nas” Emilia dołączyła we wrześniu 2022 roku. Myślała już o tym, że będzie zdawać rozszerzony język polski na maturze, więc pisanie artykułów byłoby dodatkową „wprawką” dla niej. Była obecna na każdym zebraniu redakcyjnym, z chęcią i zaangażowaniem podejmowała nowe tematy. Nigdy nie przekroczyła wyznaczonego terminu oddania artykułu – była zawsze gotowa na czas ze swoimi materiałami, a często była jedną z pierwszych redaktorek, które wywiązały się ze swojego zadania. Emilia chętnie brała też udział w konkursach ogłaszanych przez redakcję. Już w pierwszym tygodniu września przyszła zapytać kiedy będzie kolejne zebranie zespołu redakcyjnego... Kilka dni później dotarła do nas wiadomość o tragicznej śmierci Emilii. Przyjęliśmy ją z niedowierzaniem i ogromnym bólem. Bardzo trudno to zrozumieć... Emilko – będzie nam brakowało Twojego pogodnego uśmiechu i ogromnych pokładów energii! Wierzmy, że gdziekolwiek teraz jesteś będziesz się duchowo łączyć z całym zespołem redakcyjnym i wspierać nas w naszej pracy.

Redakcja „My o Nas”

Źródło: <https://pl.123rf.com>

Artykuły z życia szkoły

Nowy rok szkolny, nowa klasa

4 września 2023 powitaliśmy nowy rok szkolny. Uroczysty apel odbył się na szkolnym dziedzińcu. W tym roku naukę w szkole rozpoczyna tylko jedna klasa pierwsza – jest to klasa techniczna, w której uczniowie zdobywać będą kwalifikacje do zawodu technik informatyk. Na początku września w klasie 1Ti było 19 uczniów, pod koniec miesiąca dołączyły jeszcze 2 uczennice. Wychowawcą klasy została Pani Marta Bul – Narewska. Nowym uczniom życzymy, aby dobrze się czuli w naszej szkole i osiągnęli wiele sukcesów!

Brawo 4T!!!

W piątek, 8.09.2023 r., otrzymaliśmy wyniki egzaminów zawodowych z sesji czerwcowej, z których jasno wynika, że uczniowie klasy 3 Ti ZSP w Zawadzkiem (a obecnej 4Ti), zdali go w części pisemnej i praktycznej na 100%! Gratulacje dla chłopaków i ich opiekunów – Pana Macieja Skrabani i Pana Michała Franczaka!!! Warto te wyniki porównać z ogólnopolskimi i wojewódzkimi - zdawalność w województwie opolskim była na poziomie 77%, a w kraju - 76%.

Źródło: <https://depositphotos.com>

Wyjazdy naszych klas

11 września uczniowie klasy 5 Tp wybrali się do Krasiejowa, do Bunker Paintball. Wspólna zabawa i rywalizacja dostarczyły ogromnych emocji i niezapomnianych wrażeń!

Z kolei 21 września klasy 4T i 2T wybrały się na Polygon ASG "Hotel Tennis" Chrzastowice.

A klasa 1T na początku października postanowiła pojechać razem w „pozaszkolnych” okolicznościach. Dobrym miejscem okazała się kręgielnia!

Dzień sportu i integracji

We wtorek, 26 września, odbył się na Orliku szkolnym PIKNIK SPORTOWY.

Chłopcy rywalizowali w piłce nożnej, a dziewczyny w ringo.

I miejsce wśród dziewcząt zajęła drużyna z 3A - DSSQE II, II miejsce DRAGONS z 2a i 4a, III miejsce ABSOLUTKI z 3a, a IV - KÓŁKO RÓŻAŃCOWE z 2a.

W piłce nożnej najlepsi okazali się chłopcy z 5 Tp turniej wygrała drużyna MEGA SIGMAS. Kolejne miejsca zajęli: 3TI i 4TI – drużyna o nazwie BRAK STAŻU, POMPA TEAM - czyli 2TI oraz 1TI FC. Gratulujemy!!!

Marek Binkowski

Samorząd Uczniowski zaczyna działać!

Po letniej przerwie i początku nowego roku szkolnego przyszedł czas na pracę w Samorządzie Uczniowskim. Samorząd zaczął od akcji „Owocowy wtorek”. W każdy wtorek uczniowie będą mieli okazję poczęstować się owocami i tym samym wzmocnić swoje ciało porcją witamin. A witaminy przydadzą się na nadchodzącą jesień i zwiększony wysiłek umysłowy. W bibliotece jest też Kącik kawowo-herbaciany, który serwuje ciepłe napoje, kisiele, zupki i wodę. Warto skorzystać kiedy spędza się w szkole 7 albo nawet 9 lekcji. Wkrótce pojawią się też kanapki i ciasto – będzie więc można sprawdzić jakie uczniowie mają talenty kulinarne. A wszystko to w miłej i przyjacielskiej atmosferze naszej szkoły. Zapraszamy wszystkich do aktywnego włączania się w działalność naszego Samorządu Uczniowskiego. Do zobaczenia!

Opiekun SU – Dorota Nems

Spektakl profilaktyczny „Hejter”

Hejt to mowa nienawiści, zjawisko, z którym spotykamy się w Internecie. Jak wielu przypadkowych ludzi doświadcza go każdego dnia uświadomili nam aktorzy Teatru Profilaktycznego ALERT prezentując 2 października w zawadczańskim kinoteatrze spektakl pt. "HEJTER". Dziękujemy za interesujące przedstawienie i naukę, która z niego wypływa!

Agnieszka Miksa

Biblioteka szkolna poleca...

Pierwszy miesiąc nowego roku szkolnego za nami. Już pewnie wszyscy załatwili bieżące sprawy. Zeszyty założone, podręczniki zakupione, a po wakacjach zostały pewnie tylko wspomnienia. To dobra chwila, żeby sięgnąć po... książkę. Od października na szkolnym facebooku pojawił się cykl postów pod hasłem „Gimnastyka dla umysłu”. W każdy poniedziałek w ramach tego cyklu zamieszczana będzie recenzja jednej książki z zasobów szkolnej biblioteki. Będą to zarówno książki wydane niedawno, jak i takie, które latami już stoją na bibliotecznych półkach, ale ich fabuła nadal zaciekawia. Jak powiedział irlandzki pisarz i polityk: „Czytanie jest dla umysłu tym, czym gimnastyka dla ciała”. Gimnastykujmy więc nasz mózg!

Beata Gratzke

W tym roku szopka nie w grudniu

Dość znane słowa, przypisywane Otto von Bismarckowi, w dzisiejszej atmosferze są jakże bardzo aktualne. „Dajcie Polakom rządzić, a sami się wykończą”. Tak. Ta wypowiedź okazuje się coraz bardziej pasująca do tego, co obserwujemy. Politykom bowiem nie zależy na dobru państwa, a na realizacji własnych interesów. To chyba pierwsze wybory, w których ten cel jest aż tak widoczny. Niestety. Bo to działanie tylko i wyłącznie na szkodę Polski...

Główny postulat dwóch czołowych partii, to obrzucanie brudem przeciwników. Wina Kaczyńskiego. Wina Tuska. Niemniej ani jeden, ani drugi chyba nie posiadają winiarni. Gdzie dobro Polski? Gdzie interes obywateli? To sprawa drugo-, o ile nie trzecioplanowa. Jeden z najważniejszych elementów państwa, a więc władza, zesłała dziś do poziomu przedszkola: „proszę pani, bo on zabrał mi łopatkę. A on zabrał mi grabki”. Zawsze zastanawia mnie jeden aspekt. Partie głosują inaczej w każdym przypadku, poza jednym: kiedy na mównicę sejmową wpada temat podwyżek diet poselskich. Czyli pieniądze są najważniejsze?

Niedawno, rozważając poziom polskiej polityki wpadł mi do głowy pewien pomysł. A nawet dwa. Jeden – nieco prześmiewczy. Skoro partia i tak głosuje tak, jak każe przywódca, to po co w sejmie siedzi 460 posłów, a w senacie 100 senatorów? Nie wystarczy tylko głowa partii? Nie zapominajmy, iż wszyscy politycy są finansowani z naszych pieniędzy. Nawet jeśli nie mamy jeszcze 18 lat. Przecież każdy zostawia w sklepie podatek. Raz 5%, innym razem 8%, a jeszcze innym 23%. Więcej pieniędzy zostałoby na kontach obywateli.

A druga sprawa, już całkiem poważna. Polityk zawsze powinien mieć przed oczyma dobro kraju. ZAWSZE. Może więc więcej sensu miałyby charytatywne prace? Już tłumaczę. Polityk od poniedziałku do czwartku pracuje. Nie chodzi tutaj o posiedzenia, o politykę czy inne spotkania. Nie.

Zwykła praca: w urzędzie, w sklepie, czy nawet praca fizyczna. Piątek byłby dniem wolnym (ale w 100% odpłatnym) dla polityka, żeby mógł się przygotować do obrad i działania na rzecz państwa. A w soboty i niedziele w stolicy odbywałyby się posiedzenia. Oczywiście bezpłatne. Z naszych pieniędzy finansowany mógłby być prąd i te sprawy, ale nie kieszeń polityka. Wydaje mi się, że wówczas rządziliby tylko ci, którym rzeczywiście na dobru państwa zależy. I drodzy Czytelnicy, gdyby taki system wprowadzić, zobaczylibyście, jak z 460 posłów, zostałoby 10. O ile nie mniej. A politycy, pracując jak każdy zwykły obywatel, zobaczyliby, na które gałęzie należy położyć szczególny nacisk, aby je poprawić.

Pozwólcie – Czytelnicy – że będę się także posiłkował cytataми znanych person, ażeby trochę rozwinąć temat polityki i wyborów. Napoleon Bonaparte powiedział: „W polityce głupota nie stanowi przeszkody”. Słuchając przedwyborczych wypowiedzi, chyba mamy tego świadomość. Niektóre słowa osób, które poprzez mechanizm demokracji pośredniej reprezentują cały naród – każdą i każdego z nas – wołają o pomstę do nieba. Wydaje się czasem, że politycy (przepraszam za stwierdzenie) jeszcze przed chwilą przetrzucali gnój widłami, a w sejmie znaleźli się przez przypadek.

Słynny fizyk i matematyk Albert Einstein, również wypowiedział się na temat polityki: „państwo jest dla człowieka, a nie człowiek dla państwa. Innymi słowy, to państwo powinno być naszym sługą, a nie my jego niewolnikami”. Dlaczego politycy nie są w stanie tego pojąć? Czy po przejściu przez próg budynku kształtem przypominającego cyrk ludziom coś odbija? Wypowiem się z autopsji, bo półtora roku temu z panem profesorem Baronem miałem okazję być w tym budynku – nic nam się w psychice nie przestawiło. Odwołam się do jeszcze jednego – dość znanego z memów – człowieka. Arthur Schopenhauer, słynący nie tylko ze swojego pesymizmu, powiedział, że bogactwo jest jak morska woda: im więcej się pije, tym większe pragnienie. To chyba kwint esencja polityki.

I na koniec – drogi Czytelniku – chcę Cię zachęcić. Jeśli masz już skończone 18 lat: pójdź na wybory. To nie jest obowiązek. To jest przywilej! To zaszczyt, że masz prawo wyboru i w ten sposób

decydowania o przyszłości kraju. Nie jest argumentem to, że nie ma idealnej partii. Nie ma. To fakt. Ale jeśli każdy obywatel by tak pomyślał, nikt

nie zjawiłby się w lokalach wyborczych, a w kraju zapanowałaby anarchia. To Twój przywilej, Czytelniku. Wykorzystaj go, póki jest taka możliwość. Popatrz na to, pod kątem historycznym. Kiedy w kraju panował totalitaryzm, nie można było w ten sposób decydować. Nie było takiego prawa. Przeanalizuj wady i zalety każdej partii. Zobacz, czyj program Ci najbardziej pasuje. Ale nie rezygnuj. Kto wie co będzie za rok? Za pięć lat? Za dwadzieścia? Czy wtedy będziemy mogli głosować. Zachęć swoich bliskich, do skorzystania z tego przywileju. Pozostawię Cię z cytatem autora kultowej powieści „Oskar i Pani Róża” Ericka-Emmanuela Schmitta: „Na człowieka składają się wybory i okoliczności. Nikt nie ma władzy nad okolicznościami, ale każdy ma władzę wyboru”.

Były redaktor naczelny
Szymon Cybulski

Źródła zdjęć:

<https://www.rmfm24.pl/>, <https://www.gazetaprawna.pl/>

Systemy wyborcze na świecie

Każdy z Was na pewno wie, że już 15 października odbędą się w Polsce wybory do parlamentu.

W moim artykule chcę wam krótko przedstawić jakie są systemy wyborcze na świecie - nie wszystkie, lecz chociaż kilka.

- **System większościowy** - w kulturach ludzkich był stosowany od zawsze, ale obecnie jest on silnie związany z tradycją angielską i ma powszechne zastosowanie w krajach anglosaskich. Przy przeprowadzaniu tych wyborów stosuje się ordynację większościową i każdemu okręgowi wyborczemu przypada jeden mandat. W większościowych systemach wyborczych mandat lub mandaty otrzymuje wyłącznie zwycięski kandydat lub zwycięskie ugrupowanie. Ten system praktykowany jest w m.in.: w Wielkiej Brytanii i w Stanach Zjednoczonych.

- **System większości względnej** w okręgach jednomandatowych - polega na podziale kraju na taką liczbę okręgów, jaka jest liczba miejsc w izbie parlamentu. W każdym okręgu toczy się między kandydatami rywalizacja o jeden mandat. Obowiązuje zasada, iż wybranym zostaje kandydat uzyskujący największą liczbę głosów, nawet jeżeli nie uzyskał większości absolutnej. Taki system obowiązuje w Kanadzie, w Ameryce Środkowej i Południowej (np. Barbados, Brazylia, Dominikana, Jamajka) i w Azji (Indie, Pakistan, Nepal).
- **System większości bezwzględnej** w okręgach jednomandatowych – występuje w dwóch typach. Jeden z nich stosowany jest przy wyborach przedstawicieli na stanowiska jednoosobowe, a przede wszystkim na urząd prezydenta kraju w części państw Europy Zachodniej, we wszystkich krajach postkomunistycznych oraz w wielu krajach Azji, Afryki i Ameryki Łacińskiej. Jeżeli podczas głosowania jeden z kandydatów uzyska 50% + 1 z ważnie oddanych głosów – uzyskuje stanowisko w pierwszej turze. Jeżeli nikt z kandydatów nie osiągnie takiego wyniku, to do drugiej tury przechodzą tylko dwaj kandydaci i zwycięża osoba, która uzyskuje większość głosów.

- **Systemy proporcjonalne** – powstały jako próba uniknięcia wypaczenia woli wyborców, będącej rezultatem wyborów przeprowadzonych w systemie większościowym. W systemie proporcjonalnym okręgi są zawsze wielomandatowe, zaś wyborcy głosują nie na poszczególne osoby, ale na listy kandydatów przedstawione przez partie polityczne lub inne organizacje. Miejsca w parlamencie rozdziela się proporcjonalnie do liczby głosów zdobytych przez poszczególne listy.

Tych z was, którzy chcą się dowiedzieć więcej odsyłam do internetu – np. na stronę <https://www.senat.gov.pl/>

Julia Danysz

Źródło informacji: www.zpe.gov.pl

Typy ordynacji wyborczych

Ordynacje wyborcze określają system wyborczy. Regulują sposób przeprowadzenia wyborów, a w szczególności zasady wyłaniania zwycięzców i podziału mandatów.

Ze względu na sposób przeliczania głosów ordynacje dzieli się na:

- ❖ Proporcjonalną
- ❖ Większościową

Ordynacja proporcjonalna stosuje się ją wyłącznie do ciał kolegialnych (jest to wieloosobowa instytucja utworzona na podstawie prawa, wspólnie podejmująca decyzje np. Rada Ministrów). Przedstawiciele wybierani są w wielomandatowych okręgach wyborczych. W wyborach tych obywatele głosują na listy wyborcze tworzone przez partie i ugrupowania polityczne.

Cechą charakterystyczną tej ordynacji jest oddawanie głosów na listę kandydatów, tzw. listę partyjną, a nie na pojedynczego kandydata, jak w systemie większościowym. W tym systemie podział mandatów jest proporcjonalny do głosów zdobytych przez partie w czasie głosowania. Partie uzyskują miejsca w parlamencie proporcjonalnie do uzyskanego poparcia. Stosuje się ją w wyborach do Sejmu oraz w wyborach posłów do Parlamentu Europejskiego. Znaczenie dla podziału mandatów ma także wymóg osiągnięcia progu wyborczego i sposób podziału mandatów za pomocą różnych metod, tj. D'Hondta, Hagenbacha-Bischoffa, Sainte-Laguë, Hare'a-Niemeyera

Ordynacja ta powstała w połowie XIX wieku. Do jej rozpowszechnienia najbardziej przyczyniła się konferencja w Antwerpii, zorganizowana w 1885 roku przez socjalistycznych działaczy belgijskich.

Ordynacja większościowa została wprowadzona wcześniej niż system proporcjonalny. Głosowanie i obliczenie wyników w tym systemie jest prostsze. Okręgi są jedno- lub wielomandatowe. Wyborcy zaznaczają swoje preferencje, a kandydaci, którzy uzyskają największe poparcie, wygrywają.

Obowiązuje ona w wyborach do Senatu oraz przy bezpośrednich wyborach Prezydenta RP z obowiązkiem uzyskania przez zwycięzcę

bezwzględnej większości głosów. W przypadku nieuzyskania w pierwszej turze bezwzględnej większości głosów przez jednego z kandydatów, do drugiej tury przechodzą dwaj kandydaci, którzy uzyskali największą ilość głosów. W drugiej turze zwycięża kandydat, który uzyska większą liczbę głosów.

Mieszane systemy wyborcze zawierają elementy ordynacji większościowej i proporcjonalnej. Systemy te miały zapobiegać negatywnym skutkom stosowania formuły jednego typu i łączyć zalety obu systemów. Część z nich sprzyja systemowi większościowemu, inne proporcjonalnemu, a jeszcze inne starają się zachowywać równowagę między nimi.

Emilia Stefańska

Źródła:

www.zpe.gov.pl

<https://www.senat.gov.pl/gfx/senat/pl/senatopracowania/90/plik/ot-578-2.pdf>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Ordynacja_wyborcza

<https://www.gov.pl/web/slowenia/glosowanie-za-granica-w-wyborach-prezydenta-rzeczypospolitej-polskiej-w-2020-r>

Od kiedy w Polsce przeprowadza się wybory?

15 października 2023 r. odbędą się tegoroczne wybory parlamentarne. Wybory w Polsce obecnie przeprowadza się aby wyłonić Prezydenta RP, posłów na Sejm i senatorów, posłów do Parlamentu Europejskiego, a także radnych sejmików województw, rad powiatów i gmin oraz prezydentów lub burmistrzów miast i wójtów. A jak to było wcześniej?

I Rzeczpospolita

Wybory w Polsce mają bardzo długą tradycję - już od czasów pierwszego Sejmu walnego w 1493. Był

on przedstawicielstwem szlachty wybranej na sejmikach ziemskich. Taki sejm był zwoływany co 2 lata na okres 6 tygodni, za to sejmiki wybierały po 2 posłów.

W czasach I Rzeczypospolitej największe znaczenie miał wybór monarchy, takie wybory były prowadzone na elekcji, która była zorganizowana po raz pierwszy w 1573. Pierwszym królem wybranym na elekcji był Henryk Walezy, ostatnim – wybrany w 1764 – Stanisław August Poniatowski. Instytucja elekcji *viritem* przetrwała aż do upadku państwa po III rozbiorze w 1795, będąc obok *liberum veto* w znacznej mierze przyczyną zagłady Rzeczypospolitej. Konstytucja 3 Maja przewidywała ustanowienie dziedzicznej monarchii, tron oddając dynastii Wettynów.

II Rzeczpospolita

Pierwsze na ziemiach polskich demokratyczne wybory do Sejmu Ustawodawczego (powszechne, tajne, równe i bezpośrednie), z podziałem mandatów odbyły się 26 stycznia 1919, niedługo po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918. Dekret Naczelnika Państwa przyznawał także możliwość uczestniczenia w głosowaniu kobietom. Prawa wyborcze przysługiwały wszystkim obywatelom, liczącym 21 lat w dniu rozpisania wyborów, bez różnicy płci.

Konstytucja marcowa utrzymała powszechność praw wyborczych, ograniczając jedynie cenzus wieku w wyborach do Senatu: 30 lat dla czynnego, i 40 lat dla biernego prawa wyborczego. Wybory parlamentarne do Sejmu i Senatu przeprowadzono w 1922, 1928 i w 1930.

Konstytucja kwietniowa, wprowadzająca system prezydencki, zmieniła system wyborów na nieproporcjonalne i nie całkiem wolne – 1/3 senatorów mianował Prezydent RP. W tym systemie przeprowadzono wybory 1935 i 1938.

Polska Rzeczpospolita Ludowa

W okresie powojennym pierwsze wybory zorganizowano w 1947 w celu wyłonienia

członków Sejmu Ustawodawczego. W kampanii przedwyborczej zamordowano 140 działaczy PSL, 10 tysięcy z nich aresztowano, w tym 149 kandydatów na posłów. Same wyniki wyborów sfałszowano, oddając władzę w ręce komunistów. W PRL-u ordynacja wyborcza „bez skreśleń” stwarzała jedynie pozory demokracji, preferując wyłącznie kandydatów PZPR. Wybory odbywały się regularnie i były też fałszowane.

III Rzeczpospolita

Następne (częściowo) wolne wybory odbyły się 4 czerwca 1989. Zgodnie z ustaleniami Okrągłego Stołu w wolnych wyborach wybrano wszystkich senatorów oraz 35% posłów, pozostałe miejsca były dla PZPR i partii satelickich. Wybory te uznaje się często za początek III Rzeczypospolitej, w której odbywają się całkowicie wolne wybory pięcioprymiotnikowe.

Wiktoria Kurpierz

Źródło zdjęcia:

<https://www.profinfo.pl/blog/czynne-i-bierne-prawo-wyborcze-w-polsce-czym-jest-na-czym-polega-i-kto-moze-z-niego-korzystac/>

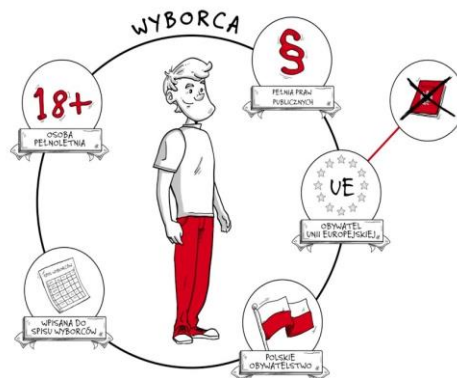
Źródła informacji:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Wybory_w_Polsce

Prawa wyborcze – kto je posiada?

W Polsce możliwość oddania głosu, czyli czynne prawo wyborcze ma każdy obywatel i obywatelka, którzy najpóźniej w dniu wyborów ukończyli 18 lat. Aby głosować nie można:

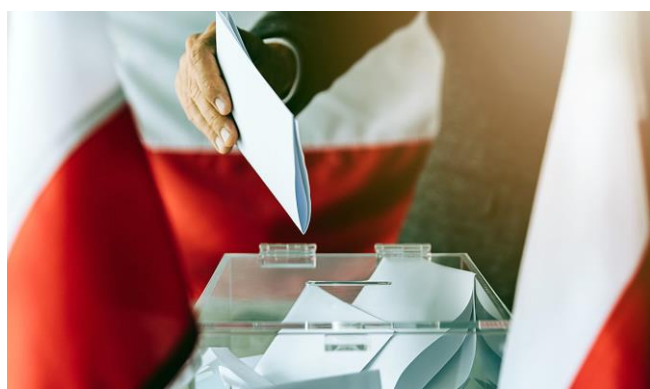
- być ubezwłasnowolnionym
- być pozbawionym praw publicznych przez prawomocny wyrok sądu lub praw wyborczych Trybunału Stanu

Nie oznacza to, że każda osoba skazana jest pozbawiona praw publicznych. Takich praw nie mają zazwyczaj skazani za ciężkie przestępstwa lub ci, którzy popełnili przestępstwo kierowane przeciwko państwu.

Warto zauważyć, że czynne prawo wyborcze odnosi się również do obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, którzy biorą udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego.

Prawo wybierania ma każdy 18-letni obywatel, bez względu na płeć, przynależność narodową i rasową, wyznanie religijne, wykształcenie, czas zamieszkiwania, pochodzenie społeczne, zawód i stan majątkowy. Wiemy, że nie zawsze tak było, bo np. kobiety uzyskały to prawo w 1918r.

Z kolei bierne prawo wyborcze to prawo do kandydowania do organów państwowych, samorządowych i Parlamentu Europejskiego. Warunki otrzymania tego prawa są podobne, jednak różnią się wiekiem. W przypadku kandydowania do Sejmu należy mieć ukończone 21 lat, w przypadku kandydowania do Senatu należy mieć ukończone 30 lat. Natomiast prawo do kandydowania na urząd Prezydenta RP przysługuje osobom, które ukończyły 35 lat.

Natalia Szyszka

Źródła:

<http://libr.sejm.gov.pl/tek01/txt/kpol/1952a-08.html>

<https://samorząd.gov.pl/web/powiat-siedlecki/czynne-i-bierne-prawo-wyborcze-czyli-kiedy-mozemy-wyberac-i-kiedy-mozemy-byc-wyberani>

<https://archidiecezjakatowicka.pl/images/various/urna.jpg>

<https://i.ytimg.com/vi/DhvtFK5o9PA/maxresdefault.jpg>

Kampania wyborcza - targowisko pustych obietnic czy nadzieja na zmiany?

Czym jest kampania wyborcza?

Kampania wyborcza to ogół środków masowego przekazu, jakimi specjaliści od marketingu politycznego promują kandydaturę polityka lub partii politycznej, tak by wyborca zagłosował właśnie na promowaną osobę lub partię.

Targowisko pustych obietnic czy nadzieja na zmiany?

Czas trwania kampanii wyborczej wprowadza w kraju "gorącą" atmosferę, politycy prześcigają się różnymi pomysłami.

Każda partia stara się wypaść jak najlepiej, co czasem wiąże się z mydleniem oczu wyborców pustymi obietnicami. "Wizji" na nową i lepszą Polskę jest wiele, ale czy któraś z nich będzie miała swoje realne odzwierciedlenie? Czas pokaże – szkoda, że dopiero po wyborach.

Kinga Boronowska

Źródła: https://esopot.pl/pl/11_wiadomosci/5048_sopot-kampania-wyborcza-a-uchwala-krajobrazowa-co-z-banerami-na-prywatnych-posesjach.html

Źródło: <https://www.przypinki.pl>

Czy kobiety nadają się do polityki?

Pytanie od wielu już lat wzburza i dziwi. Niektórych swoją zuchwałością, aby zestawić w jednym zdaniu słowa tak odrębne jak „kobieta” i „polityka”. Drugich natomiast tym, że istnieje i przypomina o niesprawiedliwym osądzie umiejętności kobiet dokonany przez tych pierwszych.

Polki prawa wyborcze uzyskały już w 1918, ale o rzeczywisty wpływ na politykę państwa musiały jeszcze długo walczyć, i to walczyć zaciekle. Współcześnie rzeczy mają się o wiele lepiej, jednak istnieją przeciwności, które nie pozwalają uznać sprawy za zakończoną. Jedną z takich komplikacji jest rola kobiet na scenie politycznej.

Przyodziany w garnitur stojąc za mównicą, z pasją w oczach walczy o sprawy „swoich ludzi”, których dobro jest dla niego priorytetem. Przygotowany na każde przeciwności nie da się zaskoczyć. Ten zakorzeniony w naszej głowie romantyczny obraz polityka, na pierwszy rzut oka szkodliwy tylko z powodu swojej naiwności godnej idealisty, pociąga za sobą jeszcze inne konsekwencje. Jeśli poświęć mu trochę więcej uwagi można dostrzec jak nieplastycznie i jednoznacznie męski jest. Ta skoncentrowana fasada za jaką stoi, nie przepuszcza do środka żadnej kobiecości, do tego stopnia, że ta kobiecość staje się czymś obcym przed czym trzeba się bronić lub z czego trzeba się tłumaczyć. Męskość kandydatów nie jest ani plusem, ani minusem. Jest to po prostu cecha charakteryzująca każdego „prawdziwego polityka”. Z powodu takiego podejścia płęć w polityce staje się - na niekorzyść nas wszystkich - istotna. Zamiast zająć się od razu poważnymi sprawami państwa, kandydatki muszą najpierw podjąć decyzję o tym jak się odniosą do kwestii swojej płci. Nie dość, że często z takich rozmów nic nowego nie wynika, to na domiar złego kobiety często są niepotrzebnie upokarzane. Język polski również okazuje się być przeszkodą do zlikwidowania płciowych skojarzeń. Polityczka, prezeska, posłanka, itd. - wszystkie to określenia są wciąż powszechnie uznawane jako odbieranie wymienionym pozycjom prestiżu. Choć są poprawne językowo, to brzmią dla dużej grupy osób niezgrabnie, niepoważnie. A że język kształtuje świadomość, to lądujemy w miejscu, gdzie poważne stanowiska od kobiecości się

wzbraniają i gdy już kobieta takie stanowisko obejmie jej płęć jest wymazywana.

Beata Szydło - posłanka do Parlamentu Europejskiego, premier w latach 2015-2017, od 2017 roku wicepremier. Jedna z najbardziej wpływowych nie tylko kobiet, ale i osób na polskiej scenie politycznej

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Beata_Szyd%C5%82o

Tak naprawdę nie chodzi o to, czy kobiety się do polityki nadają, bo to akurat nie podlega wątpliwości. Świadczą o tym chociażby takie osobistości jak: Beata Szydło, Hanna Suchocka, Ewa Kopacz, Barbara Nowacka czy Joanna Scheuring-Wielgus. Tu istotna jest walka ze stereotypami, które wielu ludziom pozwalają kreować rzeczywistość. Upředzenia nigdy nie przyniosły niczego dobrego, a my wciąż się nimi kierujemy, gdy przychodzi do podejmowania ważnych decyzji. Waga sprawy jest zbyt duża, aby omówić ją w szkolnym artykule. Systemu z dnia na dzień nie zmienimy, ale to nie znaczy że mamy pozostać bierni. Niech to będzie apel do wszystkich pełnoletnich ludzi, aby głosowali rozważnie, wszystkich polityków traktowali z rezerwą i podchodzili do ich słów krytycznie. Oczywiście wymaga to od głosującego dużego zaangażowania, ale myślę, że jeśli chodzi o przyszłość to zaangażowanie jest konieczne.

Julia Kinel

Sily polityczne startujace w wyborach parlamentarnych 2023

W wyborach parlamentarnych w Polsce, które odbywają się co 4 lata, za każdym razem startują partie, które prezentują całkowicie inne pomysły na kolejne 4 lata rządzenia w państwie. W tym roku do startu przystępuje 10 ugrupowań, ale we wszystkich (41) okręgach wyborczych jest ich 6:

1. Prawo i Sprawiedliwość (PiS) – program wyborczy:

- ✓ „Dobry posiłek” - lepsze jedzenie w szpitalach
- ✓ „Przyjazne osiedle” - m.in. budowa wind, dbanie o architekturę czy place zabaw
- ✓ „Lokalna półka” - zwiększenie liczby owoców w sklepach, podanie na paragonie informacji z jakiego kraju pochodzi dany produkt
- ✓ „Bon szkolny – Poznaj Polskę” - finansowanie 1 lub 2 dniowych wycieczek dla każdego ucznia od wiosny 2024
- ✓ zmiany w sądownictwie, wojsku, polityce społecznej, zdrowiu, rynku pracy, wsparciu seniorów itd.

<https://wiadomosci.radiozet.pl/polska/polityka/pis-program-wyborczy-na-wybory-parlamentarne-2023>

2. Koalicja Obywatelska (KO) – program wyborczy:

- ✓ podwyżki dla nauczycieli
- ✓ zmiany w kulturze, mieszkalnictwie, polityce społecznej i międzynarodowej, prawach kobiet, itd.

<https://wiadomosci.radiozet.pl/polska/polityka/ko-program-wyborczy-koalicji-obywatelskiej-na-wybory-parlamentarne-2023>

3. Trzecia Droga (Polska 2050 + PSL) –

<https://polska2050.pl/trzecia-droga/>

program wyborczy:

- ✓ bezpieczeństwo żywnościowe
- ✓ niższy podatek, gdy ma się więcej dzieci
- ✓ koniec kolejek do lekarzy, ...

<https://wiadomosci.radiozet.pl/polska/polityka/lewica-program-wyborczy-na-wybory-parlamentarne-2023>

4. Nowa Lewica – program wyborczy:

- ✓ zmiany takich obszarach jak: praca, nauka, edukacja, rolnictwo, gospodarka, równość i szacunek, służba zdrowia itd.

5. Konfederacja – program wyborczy:

- ✓ zmiana podatków,
- ✓ „bezpieczeństwo żywnościowe”,
- ✓ bon edukacyjno-opiekuńczy,
- ✓ ochrona zdrowia

<https://wiadomosci.radiozet.pl/polska/polityka/konfederacja-program-wyborczy-na-wybory-parlamentarne-2023>

6. Bezpartyjni Samorządowcy – program wyborczy:

- ✓ podwyżki, bon edukacyjny, ulgi podatkowe

<https://wiadomosci.radiozet.pl/Biznes/bezpartyjni-samorzadowcy-program-wyborczy-i-gospodarczy-2023>

Najnowszy sondaż wyborczy (stan na 7 X 2023r.)

1. PiS – 36,9%
2. KO – 30,5%
3. Trzecia Droga – 9,4%
4. Konfederacja – 9,3%
5. Nowa Lewica – 9,3%
6. Bezpartyjni Samorządowcy – 3,4%

Wybory parlamentarne w Polsce już października.

Mateusz Suda

Źródła: <https://wiadomosci.radiozet.pl/polska/polityka/wybory-2023-jakie-partie-startuja-do-sejmu-komitet-listy-kandydaci-programy>
<https://forsal.pl/gospodarka/polityka/artykuly/9316448,kto-wygra-wybory-oto-najnowszy-sondaz.html>

Czy mój głos coś zmieni? Czyli czy warto brać udział w wyborach

Wybory są niewątpliwie wydarzeniem wzbudzającym wiele emocji, sporów i wahań... Dla niektórych. Bo znajdują się jednostki, które wolą się nie angażować oraz dystansować się od głosowań z wielu rozmaitych powodów. Jednym z wiodących jest jednak apatia wyborcza. Ludźmi kieruje przekonanie, że nie ma sensu brać udziału w wyborach bo jako pojedyncza jednostka nie zdziała niczego znaczącego. W tym artykule chcę pokazać, że oddawanie głosu jest istotne i może wiele zmienić.

Pierwszy, dość trywialny, argument mówi, że gdyby każdy zrezygnował z oddania głosu, wynik nie przedstawiałby rzeczywistych preferencji społeczeństwa. To oznacza, że partie, które niekoniecznie zadowolilyby obywateli, mogą zdobyć władzę. Głosowanie pozwala na wyrażenie swoich poglądów, myśli i oczekiwań. Każda osoba ma prawo wybrać partię najbardziej odpowiadającą swoim ideom. Pamiętajmy, że głosując wypełniasz swoją odpowiedzialność obywatelską wobec społeczeństwa i postępujesz w sposób nieobojętny.

Oddanie głosu to szansa na zmianę. Jeżeli nie jesteś zadowolony z aktualnych rządów masz możliwość „zawalczyć” o programy i pomysły które uważasz za istotne. To bardzo ważne by brać udział w kształtowaniu przyszłości państwa, a dzięki wyborom to jest możliwe. Istotne jest być tego częścią, aby żyć w państwie z wartościami które popierasz.

Hasła typu „Jeden głos nic nie zmieni” też nic nie zmieniają. Zamiast rezygnować z udziału w głosowaniu, spraw żeby twoje uczestnictwo w wyborach było inspiracją dla innych. Kiedy inni widzą, że ludzie dookoła angażują się w proces demokratyczny, mogą również poczuć motywację do wzięcia udziału i wyrażenia swojego głosu.

Laura Dylong

Komisja Edukacji Narodowej- pierwsze ministerstwo oświaty w Polsce

Ministerstwo Edukacji Narodowej (MEN) zajmuje się prowadzeniem polityki państwa w obszarze oświaty, wychowania, nauki i szkolnictwa wyższego.

Pierwszym urzędem państwowym w Polsce, który zajmował się sprawami oświaty i wychowania była Komisja Edukacji Narodowej utworzona 14 października 1773 r. Jego pełna nazwa brzmiała: Komisja nad Edukacją Młodzi Szlacheckiej Dozór Mająca. Był to centralny organ władzy zależny od króla i sejmu powołany w Rzeczypospolitej Obojga Narodów przez sejm zbiorowy i na wniosek Stanisława Augusta Poniatowskiego. Była ona pierwszą w Polsce i Europie władzą oświatową o charakterze współczesnego ministerstwa oświaty publicznej.

Komisja ta została powołana między innymi dlatego, że do 1773 roku edukacja podstawowa i średnia były w Rzeczypospolitej organizowane przez jezuitów, więc nakierowana była w zakresie teologii katolickiej. System ten cechował konserwatyzm oraz nietolerancja wobec niekatolików i był oderwany od realnych potrzeb edukacyjnych.

Komisja powstała formalnie na mocy uchwały Sejmu z 14 października 1773. Przejęła dawne majątki skasowanego zakonu jezuitów. Pierwotny skład Komisji liczył 8 osób: 4 senatorów i 4 posłów. Pierwszym prezesem został biskup wileński Ignacy Jakub Massalski, który na tym stanowisku dokonał wielu nadużyć finansowych w szkołach litewskich i w 1776 został usunięty z tego stanowiska. Najbardziej zasłużonymi, oficjalnymi członkami byli posłowie wywodzący się z magnackich rodzin i rodzin powiązanych z tzw. Familią, m.in.: Adam Kazimierz Czartoryski, Joachim Litawor Chreptowicz, Ignacy Potocki i Andrzej Zamoyski. Ponadto w pierwszym składzie Komisji byli biskup płocki Michał Poniatowski oraz August Sułkowski i Antoni Józef Poniński.

Pod wodzą Hugona Kołłątaja powołano opracowano trzystopniowy model szkół podstawowych i średnich:

- Na najniższym stopniu były szkoły parafialne przeznaczone dla niższych stanów (chłopów, mieszczan),

- Pośredni stopień był dla szlachty, ale były one też otwarte dla uzdolnionych z klas niższych,
- Stopniem najwyższym były dwa Uniwersytety - w Wilnie i Krakowie.

W ramach reformy edukacji podstawowej stworzono Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych, które opracowało pionierskie podręczniki – wymagające często (zwłaszcza w zakresie nauk przyrodniczych i ścisłych) tworzenia polskiej terminologii tych nauk, która do dzisiaj jest podstawą terminologii chemicznej, fizycznej i matematycznej stosowanej w języku polskim. Należy dodać, że aż do roku 1780 język polski nie był osobnym przedmiotem nauczania – stał się nim dopiero dzięki pracom Komisji Edukacji Narodowej.

Po śmierci biskupa Józefa Andrzeja Załuskiego, marszałek Sejmu wydał zarządzenie przejęcia Biblioteki Załuskich. Komisja Edukacji Narodowej w imieniu państwa nią zarządzała, a pierwszym kustoszem został członek Komisji Edukacji Narodowej – Ignacy Potocki. Biblioteka ta stała się pierwszą polską biblioteką publiczną, prekursorką Biblioteki Narodowej.

Opracowano także szereg przepisów i programów dla szkół podstawowego i średniego szczebla (np. dopuszczających dziewczęta do nauki na równych prawach z chłopcami) – były jednak one często ignorowane lub bojkotowane przez nauczycieli z tych szkół – często byłych jezuitów.

Drugi okres działalności był w zasadzie kontynuacją prac podjętych w pierwszym, oraz zapewnianiem ram reformy, której granice określiły kompetencje Komisji wywalczone w

pierwszym okresie. Powstała reforma dwóch szkół wyższych – Akademii Krakowskiej i Wileńskiej – które oprócz pełnienia obowiązków typowych dla uczelni wyższych, zajęły się także bezpośrednim nadzorem szkół średnich i podstawowych. W szkołach średnich i w mniejszym stopniu w podstawowych, stara kadra nauczycielska oparta na klerze wywodzącym się z zakonu jezuitów była stopniowo wymieniana na absolwentów zreformowanej Akademii, dzięki czemu opór szkół średnich i podstawowych przed reformami stopniowo malał.

Komisja miała też silny wpływ na szkoły zakonne, które pozostawały częściowo niezależne, ale mimo wszystko musiały przynajmniej formalnie podporządkowywać się jej zarządzeniom.

Od roku 1789 rozpoczął się stopniowy rozkład i utrata wpływów Komisji, co było procesem równoległym do powolnej utraty wpływów politycznych przez stronnictwo reformatorów i rozpadu Rzeczypospolitej. W czasie obrad Sejmu Czteroletniego frakcja reformatorów zgodziła się na daleko idące ustępstwa w sprawach szkolnictwa, aby móc przełamać Konstytucję 3 maja. Konstytucja ta czyniła prezesem KEN prymasa Polski, który zasiadał w Straży Praw jako swoisty minister oświaty.

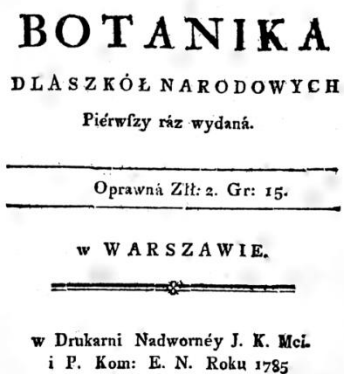
Ostateczny cios Komisji zadała konfederacja targowicka, która odebrała jej władzę nad szkołami zakonnymi oraz całkowicie zmieniła jej skład. Wielu członków Komisji (z Kołłątajem na czele) i tak musiało opuścić kraj po zwycięstwie Targowicy, gdyż wydano na nich zaoczne wyroki śmierci w związku z ich ogólną działalnością polityczną.

Istnienie Komisji Edukacji Narodowej potwierdził i określił jej kompetencje sejm grodzieński (1793).

Jednak dokonania komisji były ogromne. To właśnie jej działalności zawdzięczamy:

- stworzenie od podstaw systemu szkół średnich, dokonanie zmian w szkolnictwie
- opracowanie nowych programów nauczania w duchu umiarkowanego oświecenia
- utworzenie seminariów skierowanych dla nauczycieli

- publikacja nowatorskich podręczników szkolnych – w sumie wydano 30 podręczników, z czego 17 publikacji miało charakter podręczników, 6 książek pomocniczych, takich jak słowniki, wypisy oraz tablice logarytmiczne. Część z nich, wydanych po raz pierwszy, stworzyło polską terminologię naukową takich dziedzin jak fizyka, matematyka, chemia, logika, gramatyka

- dokonywanie reformy szkolnictwa
- utworzenie Towarzystwa do Ksiąg Elementarnych
- wprowadzenie m.in. historii naturalnej
- wprowadzenie elementów wychowania fizycznego
- zaczęto nauczać w języku polskim – nauka w języku łacińskim była zakazana

Niektóre podręczniki (np. podręcznik do chemii Jędrzeja Śniadeckiego) były w użyciu jeszcze u zarania II Rzeczypospolitej, a z podręczników gramatyki i historii wydanych przez Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych uczyli się praktycznie wszyscy najwybitniejsi pisarze i poeci XIX w. – od Adama Mickiewicza po Bolesława Prusa.

Karolina Drzymała

Źródła:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Komisja_Edukacji_Narodowej#/media/Plik:1785_Botanika_dla_szkol_narodowych.png

https://pl.wikipedia.org/wiki/Komisja_Edukacji_Narodowej#/media/Plik:1788_Wstep_do_fizyki_dla_szkol_narodowych.png

<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/podstawowe-informacje-mein>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Komisja_Edukacji_Narodowej

https://pl.wikipedia.org/wiki/Ministerstwo_Edukacji_Narodowej

Jak w powojennej Polsce zmieniał się system szkolnictwa?

W powojennej Polsce system szkolnictwa uległ znaczącym zmianom. Po II wojnie światowej, w latach 1944-1945, wprowadzono reformę oświaty, która miała na celu demokratyzację i upowszechnienie edukacji.

Jedną z głównych zmian było wprowadzenie obowiązkowej i bezpłatnej ośmioklasowej szkoły podstawowej. Wcześniej, przed wojną, obowiązkowa edukacja trwała tylko 7 lat. Reforma miała na celu zapewnienie wszystkim dzieciom możliwości nauki na tym samym poziomie.

Kolejną ważną zmianą było wprowadzenie jednolitego programu nauczania dla wszystkich szkół. Program ten miał na celu kształcenie uczniów w duchu socjalistycznym i propagowanie ideologii komunistycznej. Wprowadzono również nowe podręczniki, które były zgodne z nowymi założeniami programowymi.

Kolejna reforma edukacji miała miejsce w naszym kraju dnia 15 lipca 1961 roku. Wówczas to zdecydowano o utworzeniu ośmioklasowej szkoły podstawowej, przedłużeniu obowiązku szkolnego do 17 roku życia oraz potwierdzeniu jednolitości, bezpłatności i świeckości instytucji edukacyjnych. Od tego czasu lekcje religii odbywały się w punktach katechetycznych poza szkołą.

Przemiany, jakie zauważyć można w Polsce zapoczątkowane w 1989 roku przyczyniły się do przebudowy, choć nie całościowej, systemu edukacyjnego. Do szkół powróciła nauka religii, jednak w imię oszczędności, które wcielono do życia w 1991 roku, zmniejszono liczbę godzin lekcyjnych w szkołach podstawowych oraz ograniczono ich działalność pozalekcyjną.

Podsumowując - po II wojnie światowej w Polsce doszło do znacznych zmian w systemie szkolnictwa. Został wprowadzony obowiązek nauki dla wszystkich dzieci, a szkoły stały się bezpłatne i dostępne dla wszystkich. Powstały nowe szkoły podstawowe i licea, a także szkoły zawodowe. Zmieniono program na bardziej praktyczny i dostosowany do potrzeb kraju.

Kinga Glogaza

Systemy szkolne w różnych krajach

Systemy szkolnictwa różnią się w każdym kraju. Zależą one od warunków danego państwa, często są w nich wprowadzane zmiany. Jakie są te systemy szkolne w innych krajach i jak bardzo różnią się od systemu szkolnictwa w Polsce?

Źródło: <https://pl.freepik.com>

Prawo oświatowe w Polsce:

Podstawa programowa musi zawierać w sobie treści dostosowane do danych etapów nauczania. Obowiązek szkolny w Polsce jest do ukończenia 18 roku życia. Obejmuje nauki w publicznych i niepublicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, policealnych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W Wielkiej Brytanii:

Tam system obowiązkowej edukacji obejmuje szkołę podstawową i średnią, dzieli się na cztery poziomy nauczania – tzw. Key Stage 1,2,3,4. Obejmuje to trzy etapy: Primary school, Secondary School oraz Further Education i osobno jest szkoła wyższa. Obowiązek szkolny w tym kraju trwa od ok. 5 roku życia do 16. System oceniania to oceny w alfabecie od A (najlepszy stopień) do U (uczeń nie zdaje). W wielkiej Brytanii liczba miejsc w klasie jest ograniczona, przez co gdy opuścisz się w nauce zostaniesz przeniesiony do niższego „setu” a na twoje miejsce przyjdzie osoba z niższego „setu”.

W Finlandii:

Obowiązek edukacyjny w Finlandii trwa 9 lat (od 7 do 16 lat). Nauka w tym kraju jest bezpłatna i dostępna dla każdego, uczniowie mają zapewnione darmowe podręczniki, przybory szkolne itp. Zajęcia trwają tam 60-75 minut z czego 45 minut to lekcja, a reszta to przerwa. Fińska szkoła stara się przekazać młodzieży wiedzę teoretyczną i praktyczną (zajęcia z szycia, gotowania czy stolarki). W systemie oceniania mają oceny od 1 do 10, przy czym 5 to ten dopuszczalny stopień.

We Francji:

Szkolnictwo we Francji jest pod kontrolą państwa i jest przez nie finansowane. Ministerstwo nie narzuca nauczycielom konkretnych metod nauczania. Obowiązek szkolny w Francji trwa od 6 do 16 roku życia. Nauka we Francji jest podzielona na 4 etapy: przedszkole, szkoła podstawowa, szkoła średnia 1- i 2- stopnia oraz studia wyższe. Do wyboru maturzyści mają uczelnie publiczne i prywatne. Na uczelniach państwowych nauka jest darmowa, a w szkołach prywatnych płaci się wysokie czesne.

Małgorzata Żędzianowska

Źródło informacji:

<https://www.ourkids.net/pl/programy-nauczania-wybrane-kraje.php#maincontent>

Źródło: <https://www.pixabay.com>

Czy wiedzę można zdobywać tylko w szkolnej ławce?

W dzisiejszych czasach, rozwój technologii i internetu umożliwił rozszerzenie tradycyjnego sposobu nauki. Wielu naukowców, nauczycieli i ekspertów w dziedzinie edukacji podkreśla, że wiedza nie jest ograniczona tylko do szkolnej ławki. Z biegiem czasu powstały nowe metody nauczania, a jedną z nich jest „szkoła w chmurze”.

Po pierwsze warto zdefiniować, czym jest „szkoła w chmurze”. Termin ten odnosi się do sposobu nauczania opartego głównie na wykorzystywaniu nowoczesnych technologii. Uczniowie korzystają z internetu, komputerów, smartfonów czy tabletów. Mają możliwość zdalnego uczestnictwa w lekcjach, wykładach czy kursach, poprzez komunikowanie się z nauczycielami online za pośrednictwem specjalnych platform oraz aplikacji, dzięki którym zdobywają wiedzę na poziomie tradycyjnej szkoły. Pozwala to na zdobywanie wiedzy w dowolnym miejscu i czasie, nie tylko w tradycyjnej szkolnej ławce. Uczniowie mają szansę nie tylko na interakcje z nauczycielami, ale także z uczniami z różnych części świata. Oczywiście, tak jak każde rozwiązanie, również i szkoła w chmurze ma swoje wady. Jedną z nich jest brak bezpośredniej interakcji między nauczycielem a uczniem. Brak takiej interakcji może być utrudnieniem dla niektórych uczniów, którzy potrzebują bardziej osobistego podejścia czy wsparcia. Nie można też zapomnieć o tym, że technologia, choć przynosi liczne korzyści, niesie ze sobą także pewne zagrożenia. Takimi zagrożeniami są na przykład wirusy albo cyberprzemoc.

Inną metodą nauczania jest „nauczanie domowe”. Nauczanie domowe, zwane także edukacją domową jest metodą kształcenia, której podstawą jest nauka w przyjaznym i optymalnym dla dziecka środowisku domowym. Daje możliwość stworzenia indywidualnego programu nauczania,

który będzie dostosowany jednocześnie do zdolności dziecka, jak i jego zainteresowań. Edukacja domowa może być też dostosowana do swojego rozkładu dnia, czyli życia rodzinnego oraz zainteresowań. Umożliwia również uwzględnienie indywidualnych potrzeb i tempa nauki. Dzieci nie muszą czekać na resztę klasy, jeśli już przyswoiły konkretny materiał, ale też nie są zmuszane do przyspieszania, jeśli potrzebują więcej czasu. To pozwala na większe przyswajanie wiedzy oraz rozwijanie umiejętności. Jednak nauczanie domowe ma swoje wady. Brak kontaktu z rówieśnikami może prowadzić do izolacji społecznej, a nawet depresji, co nie sprzyja rozwijaniu umiejętności interpersonalnych i komunikacyjnych. Ponadto, u dzieci uczących się w domu może brakować różnych doświadczeń i perspektyw, które zdobywane są w szkole z rówieśnikami oraz nauczycielami.

Zdjęcie: <https://sp3slupca.pl/zapisy-na-warsztaty-szkola-w-chmurze-wspolprac-bez-granic/>

Wiedza nie musi być zdobywana wyłącznie w szkolnej ławce. „Szkoła w chmurze” oraz „nauczanie domowe” to alternatywne formy nauczania, które mają swoje plusy i minusy. Takie metody nauczania dają większą swobodę w kształtowaniu programu nauczania oraz dostosowanie się indywidualnie do potrzeb ucznia. Natomiast szkoła publiczna oferuje dużą różnorodność przedmiotów i umożliwia nawiązywanie kontaktów społecznych.

Amelia Nowak

Twórczość naszych uczniów

Nadzieja

To emocja,
której światło rozświetla duszę,
jaśniej nawet w najciemniejszym
zakamarku jej zasięgu.

Czeka w spokoju,
cierpliwie i niewinnie.

Nie oczekuje oczywistego,
tylko czegoś - nazwane cudem,
skarbem duszy radosnej.

Tak skromna i skryta,
potrafi silnie stąpać po ziemi.

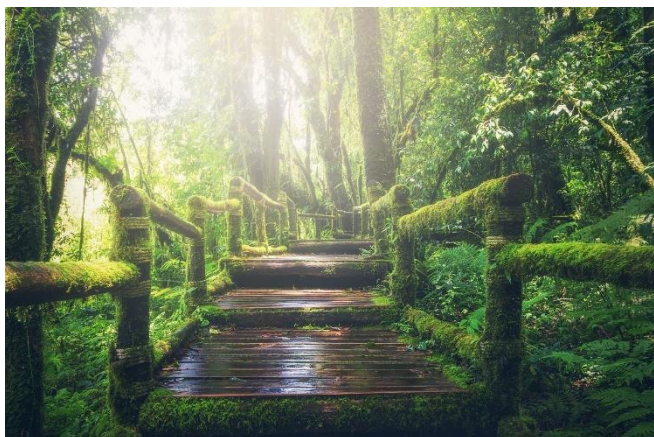
Daje barwy życiu,
pozostaje niezachwiana,
aż do końca swego istnienia.

Zmiana

Źródło: [https:// www.pixabay.com](https://www.pixabay.com)

Jedno pragnienie,
zmienia moc słabości.
Wzrasta w nas poczucie,
jakby coś błysnęło pośród mroku.
Chwila ta pozwala,
wykrztusić z siebie resztkę,
tej cichej i słabej chęci na zmianę.

Źródło: [https:// www.pixabay.com](https://www.pixabay.com)

Autorką wierszy jest Marlena Mańka